

Thailand Human Vision

กิตติภูมิ วิเศษศักดิ์

นักวิจัยชำนาญการพิเศษ

สถาบันเสริมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

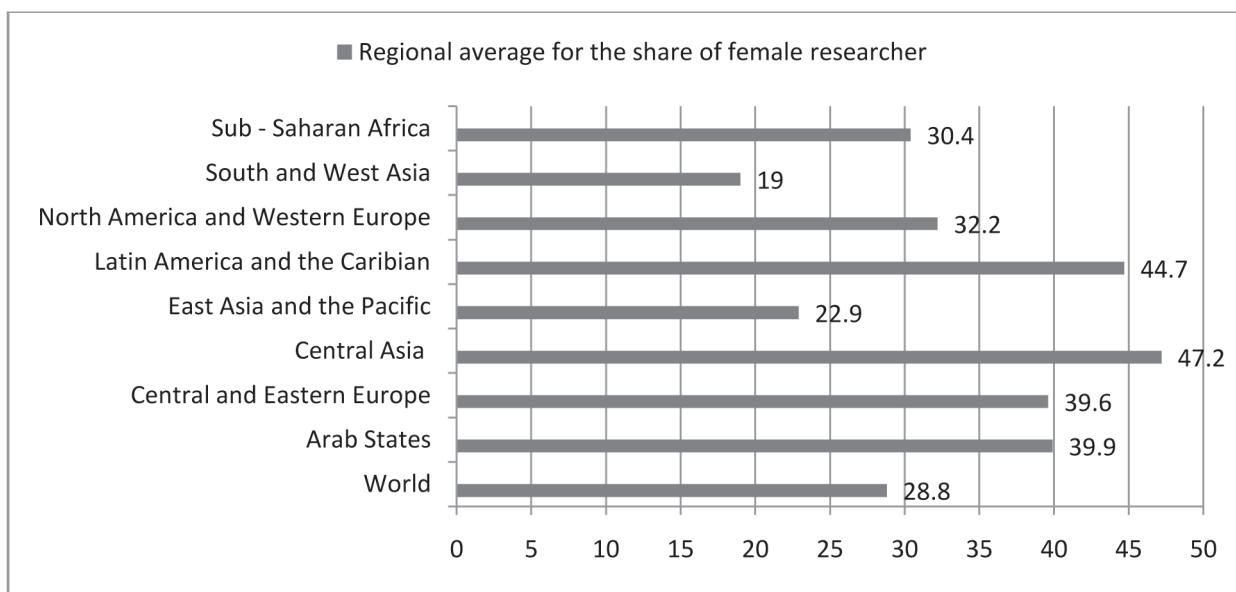
สถานการณ์การมีส่วนร่วมในการทำงาน ของนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์

แม้ว่าประเทศต่างๆ สามารถลดช่องว่างทางเพศในด้านการศึกษาและการมีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน แต่ความแตกต่างภายในเรื่องการศึกษาและการจ้างงานยังคงมีอยู่ ผู้หญิงได้รับรายได้ที่น้อยกว่าและทำงานในอาชีพและภาคอุตสาหกรรมที่มีค่าจ้างต่ำกว่าผู้ชาย ผู้หญิงส่วนใหญ่มักจะไม่เป็นผู้ประกอบการ และเมื่อผู้หญิงเป็นผู้ประกอบการก็จะเป็นกิจการเล็กๆ ที่มีกำไรน้อย ช่องว่างทางเพศในการเป็นผู้ประกอบการ รายได้และประสิทธิภาพในการทำงานเหล่านี้ยังคงมีอยู่ในทุกระดับการพัฒนา แม้ว่าจะมีการดำเนินนโยบายต่างๆ มากมายที่จะขจัดปัญหาเหล่านี้ (Ana Maria Munoz — Boudet, 2017) และเมื่อพิจารณาปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศอย่างใกล้ชิดก็พบกับช่องว่างทางเพศในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการทำงานและช่องว่างทางเพศเรื่องรายได้ในการทำงานด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ หรือที่เรียกกันว่า STEM (Sciences, Technology, Engineer, and Mathematics) ก็มีปัญหาเช่นกัน แม้ผู้หญิงจะมีส่วนร่วมทำงานในด้าน STEM มากขึ้น แต่ปัญหาช่องว่างด้านรายได้ยังมีอยู่แม้จะมีช่องว่างที่แคบลง ผู้หญิงส่วนใหญ่ยังทำงานด้าน STEM ในสาขาที่มีรายได้ต่ำหรือแม้แต่ในสาขาที่มีผู้หญิงทำงานในจำนวนน้อย เช่น คอมพิวเตอร์หรือวิศวกรรม ผู้หญิงก็จะมีรายได้ที่ต่ำกว่าผู้ชาย (Aliénor Salmon, 2015 ; K. Michelmor and S. Sassler, 2016 ; R. Noonan, 2017)

บุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ หรือ STEM นี้ เป็นกำลังสำคัญในการสร้างความเติบโต ก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ซึ่งในกรณีของประเทศไทยก็เช่นกันที่คนกลุ่มนี้มีบทบาทสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศและความเติบโตทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เป็นกลุ่มคนที่ได้รับการคาดหวังว่าจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาประเทศจากการเป็นประเทศผู้ใช้เทคโนโลยีมาเป็นประเทศที่สามารถสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้เอง เมื่อมีบุคลากรกลุ่มนี้ในจำนวนที่มากพอและมีคุณภาพสูง และเมื่อรัฐบาลมีนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยยุทธศาสตร์ “ประเทศไทย 4.0” โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลัก ทำให้บุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อการดำเนินยุทธศาสตร์นี้มาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในแวดวงอาชีพโดยเฉพาะในส่วนของนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ที่มีส่วนสำคัญในการสร้างความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ในระดับโลกและในภูมิภาคต่างๆ รวมถึงในกลุ่มประเทศอาเซียน จะพบว่ายังมีช่องว่างระหว่างนักวิจัยสตรีและนักวิจัยผู้ชายอยู่มากทั้งในระดับโลกและในภูมิภาคต่างๆ โดยในระดับโลกมีนักวิจัยสตรีเพียงร้อยละ 28 ของนักวิจัยทั้งหมด (UNESCO Science Report Toward 2030, 2015) ส่วนประเทศในกลุ่มอเมริกาเหนือและยุโรปตะวันตก

ที่มีระดับการพัฒนาสูง มีความเท่าเทียมทางเพศสูงและมีความพยายามอย่างจริงจังในการส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้าสู่แวดวงอาชีพด้าน STEM ก็ตาม แต่ก็มีสัดส่วนของนักวิจัยสตรีที่ค่อนข้างต่ำแม้ว่าจะมีจำนวนผู้หญิงเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีจำนวนใกล้เคียงกับผู้ชายในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในสาขา STEM แต่ผู้หญิงส่วนใหญ่จะเริ่มหลุดออกจากเส้นทางอาชีพวิจัยในสาขา STEM เมื่อเลือกเรียนในระดับปริญญาเอกและในระดับการทำงานในระดับสูงในองค์กรต่างๆ (Glass et al. 2013 ; Mann and DiPrete, 2013) เป็นปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “leaky pipeline” (ELSEVIER : Gender in the global research landscape) อย่างไรก็ตาม มีข้อมูลที่แสดงให้เห็นข้อยกเว้นที่น่าแปลกใจเช่นกรณีของประเทศไทยที่นักวิจัยสตรีมีสัดส่วนถึงร้อยละ 56 ของนักวิจัยทั้งหมดเปรียบเทียบกับฝรั่งเศสที่มีสัดส่วนร้อยละ 26 และเอธิโอเปีย ร้อยละ 13 (UNESCO Institute for Statistics, 2017) ที่จัดอยู่ในกลุ่มประเทศเพียงไม่กี่ประเทศที่มีสัดส่วนของนักวิจัยสตรีใกล้เคียงหรือสูงกว่านักวิจัยผู้ชาย ซึ่งมีผลงานวิจัยล่าสุดที่อธิบายว่าเหตุใดผู้หญิงจึงมีส่วนร่วมอาชีพด้าน STEM รวมถึงนักวิจัยสตรีน้อยกว่าชายที่จะช่วยให้การกำหนดนโยบายและมาตรการต่างๆ ในการส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้าสู่อาชีพด้าน STEM อย่างได้ผลมากขึ้น

ภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยร้อยละของนักวิจัยสตรีต่อนักวิจัยทั้งหมดในปี 2014

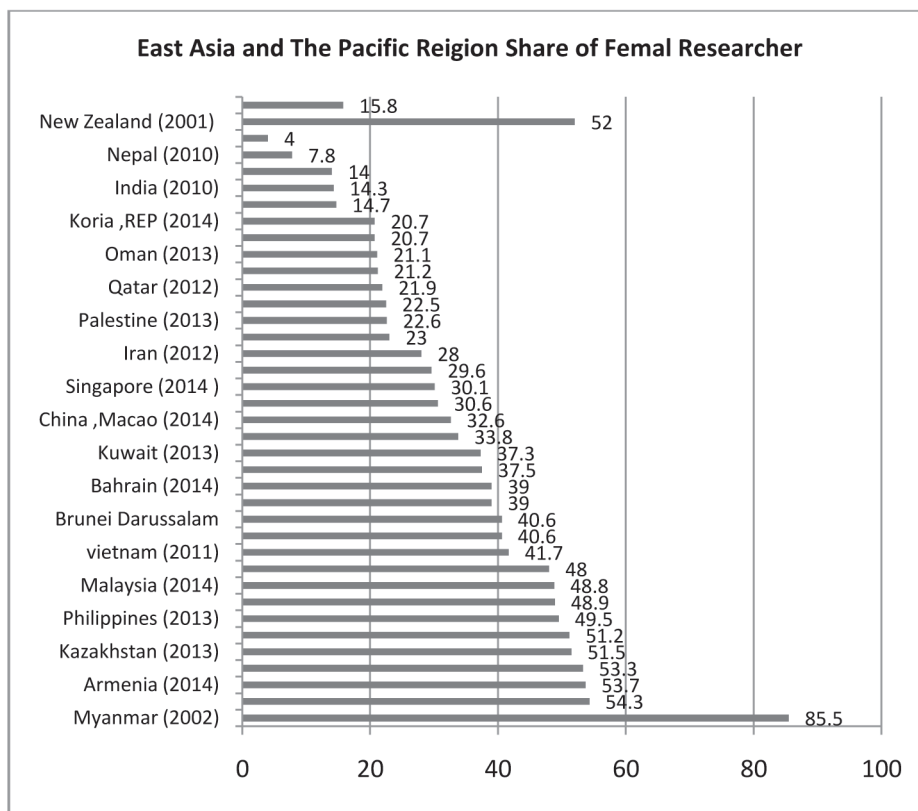

Source : UIS Fact Sheet No. 43 , March 2017

จากภาพที่ 1 แสดงถึงภาพรวมในระดับโลกของการมีส่วนร่วมของนักวิจัยหญิงด้านวิทยาศาสตร์ต่อนักวิจัยทั้งหมดในปี 2014 ซึ่งให้เห็นว่านักวิจัยสตรีเป็นชนกลุ่มน้อยในแวดวงวิชาชีพนี้อย่างชัดเจน สัดส่วนนักวิจัยสตรีด้านนี้ในระดับโลกมีเพียงร้อยละ 28.8 ซึ่งหมายถึงความแตกต่างทางเพศในการทำงานด้านนี้ยังกว้างมาก และเมื่อพิจารณาในระดับภูมิภาคก็พบว่า เอเชียใต้และเอเชียตะวันตก (South and West Asia) และเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก (East Asia and the Pacific) เป็นภูมิภาคที่มีความแตกต่างในเรื่องนี้สูงมาก มีสัดส่วนนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์ต่อนักวิจัยทั้งหมดด้านวิทยาศาสตร์เพียงร้อยละ 19.0 และ 22.9 ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลก ส่วนภูมิภาคอื่นๆ ที่เหลือก็มีสัดส่วนที่ต่ำกว่าร้อยละ 50 มีเพียงเอเชียกลาง (Central Asia) และลาตินอเมริกาและแคริบเบียน (Latin America and the Caribbean) ที่มีสัดส่วนนี้ใกล้เคียงกับนักวิจัยชาย คือมีสัดส่วนร้อยละ 47.2 และ 44.7 ตามลำดับ และเป็นที่น่าสังเกตว่า อเมริกาเหนือและยุโรปตะวันตก (North America and Western Europe) ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีความก้าวหน้าในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ชั้นนำของโลก รวมทั้งเป็นภูมิภาคที่มีความเท่าเทียมทางเพศมากกว่าภูมิภาคอื่นๆ แต่กลับมีสัดส่วนการมีส่วนร่วมของนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์ที่ค่อนข้างต่ำคือร้อยละ 32.2 เป็นสัดส่วนที่ต่ำกว่าทั้ง Arab State และ Central and Eastern Europe ที่มีสัดส่วนร้อยละ 39.9 และ 39.6 ตามลำดับ ทั้งนี้จากผลการวิจัยล่าสุดของ Gijsbert Stoet and David C. Geary (2017) ซึ่งได้วิเคราะห์ข้อมูลของวัยรุ่น 475,000 คนจาก 67 ประเทศ พบว่า ในขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาด้าน STEM ของวัยรุ่นชายและหญิงจะคล้ายคลึงกันอย่างกว้างขวางในทุกประเทศ แต่ก็พบว่าโดยเปรียบเทียบแล้ววัยรุ่นชายจะทำได้ดีที่สุดที่สุดในวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนวัยรุ่นหญิงนั้นแม้จะมีความสามารถในวิชาด้านวิทยาศาสตร์เท่าๆ กันหรือดีกว่าวัยรุ่นชาย แต่วัยรุ่นหญิงก็มักจะทำได้ดีกว่าในด้านการอ่าน (Reading Comprehension) ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับการมีความสามารถที่สูงกว่าในวิชาที่ไม่ใช่ STEM (non STEM)

จึงทำให้วัยรุ่นหญิงเหล่านี้มักจะเลือกอาชีพอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาในสาขา STEM และเป็นที่น่าแปลกใจว่าปรากฏการณ์นี้เป็นแนวโน้มของวัยรุ่นหญิงและสตรีในประเทศที่มีความเท่าเทียมทางเพศสูง เช่น นอร์เวย์ ฟินแลนด์ และสวีเดน ที่จะมีผู้หญิงเพียงเล็กน้อยที่จบการศึกษาด้าน STEM และในทางตรงข้ามประเทศที่มีความอนุรักษนิยมสูง เช่น ตุรกี หรือแอลจีเรีย จะมีผู้หญิงที่จบการศึกษาด้าน STEM ในสัดส่วนที่สูงกว่า ซึ่ง Geary ได้อธิบายว่า ในประเทศที่มีความเท่าเทียมทางเพศสูงนั้นมีการส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้าศึกษาทางด้าน STEM อย่างจริงจัง แต่ก็ไม่สามารถดึงดูดให้ผู้หญิงเข้าศึกษาด้านนี้ได้มากนักเนื่องจากจุดแข็งทางวิชาการและความสนใจส่วนตัว ทั้งนี้ เนื่องจากคนในประเทศที่มีเสรีภาพสูงและมีเศรษฐกิจมั่นคงจะแสดงออกถึงความพึงพอใจหรือความชอบส่วนตัวอย่างชัดเจน และส่งผลให้ความแตกต่างระหว่างเพศในด้านความเก่งหรือจุดแข็งทางวิชาการและความสนใจส่วนตัวได้มีอิทธิพลอย่างกว้างขวางต่อทางเลือกด้านการศึกษาและอาชีพมากกว่าในประเทศที่มีความเท่าเทียมทางเพศและความมั่นคงทางเศรษฐกิจน้อยกว่าทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “the gender Equality paradox” ผลรวมของจุดแข็งทางวิชาการด้านการอ่าน ความสนใจที่ต่ำในด้านวิทยาศาสตร์และความมั่นคงทางการเงิน ได้ช่วยอธิบายว่าทำไมจึงมีผู้หญิงเพียงเล็กน้อยที่เลือกอาชีพด้าน STEM ในประเทศที่มีระดับการพัฒนาสูง และในทางตรงข้ามในประเทศที่มีโอกาสทางเศรษฐกิจไม่มากหรือการจ้างงานมีความเสี่ยงนั้น อาชีพด้าน STEM ที่มีค่าจ้างที่ดีและมีความมั่นคงโดยเปรียบเทียบจะเป็นอาชีพที่ดึงดูดใจให้ผู้หญิงเลือกที่จะทำงานมากกว่า (Jeff Sossamon, 2018) ซึ่งก่อนหน้านี้อธิบายจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูผู้สอน พี่เลี้ยง และเพื่อนนักศึกษาที่มีต่อการคงอยู่ในเส้นทางสู่อาชีพด้าน STEM การสนับสนุนของผู้ปกครอง ครู และ Role model โดยเฉพาะครูผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญต่อผู้หญิงในทุกช่วงการเรียนรู้มากกว่าผู้ชาย การมี Stereotype ที่มองว่าผู้ชายเก่งกว่าผู้หญิงในด้าน STEM การทำหน้าที่ในบทบาทของผู้หญิงใน

ภาพที่ 2 ร้อยละของนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์ต่อนักวิจัยด้านนี้ทั้งหมดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก ในปี 2014

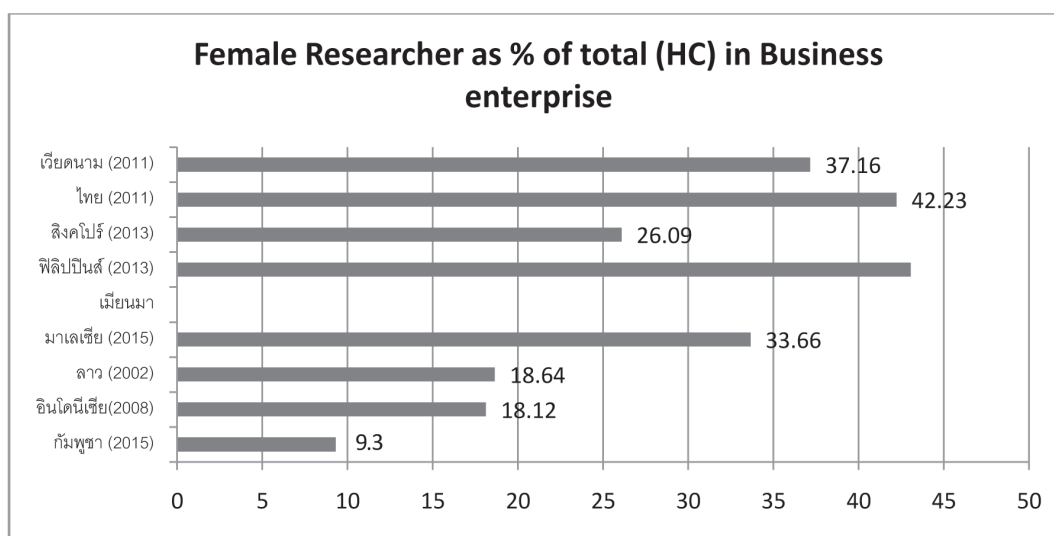

ที่มา : UNESCO Institute for Statistics, August 2016 in UIS Fact Sheet No.43, March 2017

จากภาพที่ 2 พิจารณาสัดส่วนการมีส่วนร่วมของนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก ในปี 2014 ซึ่งมีทั้งหมด 38 ประเทศ พบว่ามี 32 ประเทศที่มีสัดส่วนการมีส่วนร่วมในการทำงานของนักวิจัยสตรีต่ำกว่าร้อยละ 50 และมีสัดส่วนที่หลากหลายคือตั้งแต่ร้อยละ 4.0 - 49.5 และมีเพียง 6 ประเทศ ที่มีสัดส่วนการมีส่วนร่วมมากกว่าร้อยละ 50 โดยที่เมียนมาร์มีสัดส่วนที่สูงที่สุดคือ ร้อยละ 85 และไทยเองก็จัดอยู่ในกลุ่มนี้ที่มีสัดส่วนของนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 53.3 ส่วนประเทศอื่นๆ ที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ นิวซีแลนด์ จอร์เจีย คาซัคสถาน อาเมเนีย และอาเซอร์ไบจัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประเทศที่อยู่ภายใต้อดีตสหภาพโซเวียตที่มีสัดส่วนการมีส่วนร่วม ร้อยละ 52.0, 51.2, 51.5, 53.7, 54.3 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มประเทศที่มีสัดส่วนการมีส่วนร่วมต่ำสุดได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย เนปาล บังกลาเทศ อินเดีย และญี่ปุ่น มีสัดส่วนร้อยละ 4.0, 7.8, 14.0, 14.3 และ 14.7 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาภาพรวมการมีส่วนร่วมของนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์ในภูมิภาคอาเซียนนั้นเห็นได้ชัดเจนว่ายังมีความแตกต่างทางเพศของนักวิจัยด้านนี้ในประเทศอาเซียนส่วนใหญ่ โดยมีเพียงเมียนมาร์ (ข้อมูลปี 2002) และไทยที่มีสัดส่วนการมีส่วนร่วมในวิชาชีพนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ที่มีค่าสูงกว่าร้อยละ 50 คือ ร้อยละ 85.46 และ 56.07 ตามลำดับ ที่ถือได้ว่านักวิจัยสตรีเป็นชนกลุ่มใหญ่ ในขณะที่ประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่ที่เหลือจะมีสัดส่วนการมีส่วนร่วมของนักวิจัยสตรีต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีสัดส่วนการมีส่วนร่วมระหว่าง 22.97 - 30.56 ได้แก่ ประเทศลาว กัมพูชา สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ตามลำดับ และกลุ่มที่มีสัดส่วนการมีส่วนร่วมระหว่าง 40.57 - 49.6 ได้แก่ ประเทศบรูไน มาเลเซีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ตามลำดับ ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า อินโดนีเซียและสิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศสมาชิกเดิมมีความแตกต่างทางเพศของนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์สูงในขณะที่เวียดนามจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความแตกต่างน้อยกว่า

ภาพที่ 4 ร้อยละของนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์ต่อนักวิจัยทั้งหมดในภาคธุรกิจเอกชนในกลุ่มประเทศอาเซียน ปี 2015

ที่มา : metadata

Researchers by fields of research and development : Adapted from OECD (2015), Frascati Manual 2015 :

Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development.

R&D personnel by sex : Adapted from OECD (2015), Frascati Manual 2015 : Guidelines for Collecting and

Reporting Data on Research and Experimental Development.

Headcount (HC) of R&D personnel : OECD (2015), Frascati Manual 2015 : Guidelines for Collecting and

Reporting Data on Research and Experimental Development.

Data source (s) used

Researchers by fields of research and development : R&D surveys.

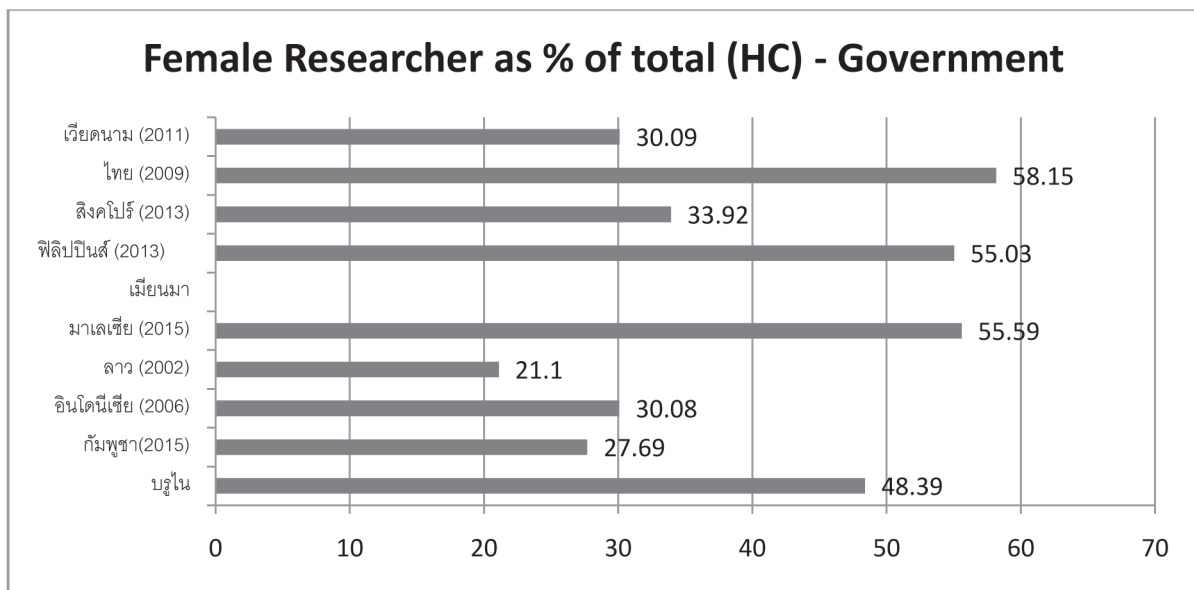
Medical and health sciences (for R&D data) : R&D surveys.

R&D personnel by sex : R&D surveys.

Headcount (HC) of R&D personnel : R&D surveys.

จากภาพที่ 4 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของนักวิจัยสตรีในภาคธุรกิจเอกชนในกลุ่มประเทศอาเซียนจะเห็นได้ว่าทุกประเทศที่มีข้อมูล (ยกเว้นบรูไนและเมียนมาร์) มีสัดส่วนการมีส่วนร่วมน้อยกว่าร้อยละ 50 และมีช่องว่างในระดับที่แตกต่างกันมากโดยที่กัมพูชา อินโดนีเซีย และลาว มีความแตกต่างทางเพศในวิชาชีพนี้ในระดับที่สูงมาก มีสัดส่วนการมีส่วนร่วมในวิชาชีพนี้เพียงร้อยละ 9.3, 18.12 และ 18.64 ตามลำดับ และสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความแตกต่างทางเพศสูงในลำดับถัดมามีสัดส่วนการมีส่วนร่วมของนักวิจัยสตรีเพียงร้อยละ 26.09 ส่วนมาเลเซีย เวียดนาม ไทย และฟิลิปปินส์จัดอยู่ในกลุ่มที่มีความแตกต่างในระดับที่ต่ำกว่า คือ มีสัดส่วนการมีส่วนร่วมในวิชาชีพนักวิจัยสตรี ร้อยละ 33.66, 37.16 และ 42.23 ตามลำดับ

ภาพที่ 5 ร้อยละของนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์ต่อนักวิจัยทั้งหมดในหน่วยงานภาครัฐในกลุ่มประเทศอาเซียนในปี 2015
ที่มา : metadata

Researchers by fields of research and development : Adapted from OECD (2015), Frascati Manual

2015 : Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development.

R&D personnel by sex : Adapted from OECD (2015), Frascati Manual 2015 : Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development.

Headcount (HC) of R&D personnel : OECD (2015), Frascati Manual 2015 : Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development.

Data source(s) used

Researchers by fields of research and development : R&D surveys.

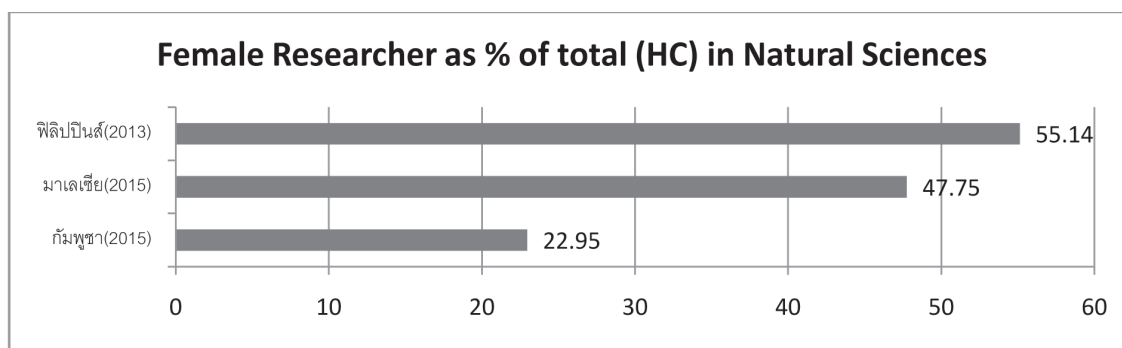
Medical and health sciences (for R&D data) : R&D surveys.

R&D personnel by sex : R&D surveys.

Headcount (HC) of R&D personnel : R&D surveys.

ฟิลิปปินส์และไทยมีสัดส่วนนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาในสัดส่วนที่สูงกว่าร้อยละ 50 คือร้อยละ 56.71 และ 54.26 ตามลำดับ เป็นประเทศอาเซียน 2 ประเทศที่นักวิจัยสตรีเป็นคนส่วนใหญ่โดยที่มาเลเซียและเวียดนามมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับร้อยละ 50 คือร้อยละ 49.97 และ 45.56 ตามลำดับ มีช่องว่างการมีส่วนร่วมในอาชีพน้อยกว่าประเทศอาเซียนที่เหลือคือ กัมพูชา บรูไน สิงคโปร์ ลาว และอินโดนีเซียที่มีสัดส่วนนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา ร้อยละ 18.48, 24.24, 32.86, 34.15 และ 36.32 ตามลำดับ

ภาพที่ 7 ร้อยละของนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติในประเทศอาเซียน 3 ประเทศ ในปี 2015

ที่มา : metadata

Researchers by fields of research and development : Adapted from OECD (2015), Frascati Manual

2015 : Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development.

R&D personnel by sex : Adapted from OECD (2015), Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development.

Headcount (HC) of R&D personnel : OECD (2015), Frascati Manual 2015 : Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development.

Data source(s) used

Researchers by fields of research and development : R&D surveys.

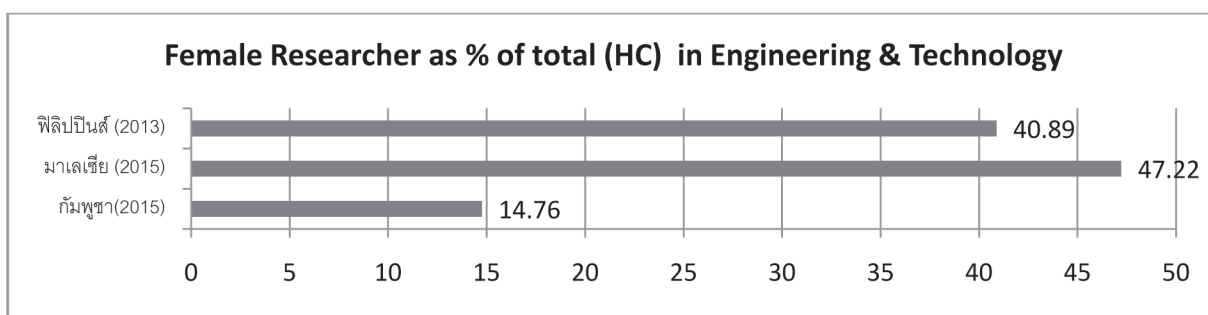
Medical and health sciences (for R&D data) : R&D surveys.

R&D personnel by sex : R&D surveys.

Headcount (HC) of R&D personnel : R&D surveys.

ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัยสตรีด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีข้อมูลประกอบด้วยกัมพูชา มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งมีเพียงฟิลิปปินส์ที่มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 50 คือมีสัดส่วนร้อยละ 55.14 ส่วนมาเลเซียมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงร้อยละ 50 คือ ร้อยละ 47.75 ที่ถือว่ามีความแตกต่างเพียงเล็กน้อย ในขณะที่กัมพูชามีช่องว่างที่มากกว่าคือมีสัดส่วนนักวิจัยสตรีเพียงร้อยละ 22.95

ภาพที่ 8 ร้อยละของนักวิจัยสตรีด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีต่อนักวิจัยทั้งหมดในประเทศอาเซียน 3 ประเทศ ในปี 2015

ที่มา : metadata

Researchers by fields of research and development : Adapted from OECD (2015), Frascati Manual 2015 : Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development.

R&D personnel by sex : Adapted from OECD (2015), Frascati Manual 2015 : Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development.

Headcount (HC) of R&D personnel : OECD (2015), Frascati Manual 2015 : Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development.

Data source(s) used

Researchers by fields of research and development : R&D surveys.

Medical and health sciences (for R&D data) : R&D surveys.

R&D personnel by sex : R&D surveys.

Headcount (HC) of R&D personnel : R&D surveys.

นักวิจัยสตรีในทั้ง 3 ประเทศที่สัดส่วนนักวิจัยสตรีในสาขาวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยที่มาเลเซียและฟิลิปปินส์มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับร้อยละ 50 คือ ร้อยละ 47.22 และ 40.89 ตามลำดับ มีช่องว่างการมีส่วนร่วมในการทำงานน้อยกว่ากัมพูชามากที่มีสัดส่วนนักวิจัยสตรีเพียงร้อยละ 14.76